V A T R A

FOAIE ROMÂNEASCĂ DE OPINIE ŞI INFORMAŢIE

(Impresso come manoscritto)

Mai, 1951 ROMA

10 MAI : DINCOLO DE MIT

Când vom reuşi să scoatem istoria noastră, făcută din biruinţe şi înfrângeri, amorţeli şi redeşteptări, bine şi rău, după un ritm, care e însuş ritmul vieţii, de sub masca retoricii şi fumurile mitului, atunci şi data de 10 Mai, pierzându-şi exterioritatea rece de comemorare, va căpăta o semnificaţie mai largă şi mai adâncă.

S'au adunat, cum se ştie, cu o oarecare aproximaţie, sub semnul aceleaşi date, trei mari evenimente din mersul înainte al poporului român: prinţul străin, care intră în Bucureştiul îmbrăcat de sărbătoare la 10 Mai 1866, după ce un plebiscit se declarase aproape unanim în favoarea sa; independenţa ţării, proclamată după schimbul de bombe cu Turcii, de pe un mal pe altul al Dunării (9 Mai 1877); şi regalitatea, prin încoronarea solemnă, la 10 Mai 1881, a prinţului Carol de Hohenzollern-Sigmaringen cu o coroană de oţel făcută din ţeava unui tun capturat la Plevna. În 22 de ani, trecând prin aceste trei date, Principatele Unite deveneau Regatul Romaniei. Şi numai buna reuşită, obţinute după crize grave şi îndoieli puternice, a experienţei prinţului străin avu darul să atenueze tristul fapt al detronării, cu mârşave intrigi, a lui Cuza, "mucenic al chemării sale", cum icastic îl defineşte Iorga. Lunga domnie a lui Carol I însemnă după aceea o epocă de mare progres, de bună rânduială a treburilor publice şi de înţelept echilibru pe cumpăna raporturilor de forţă dintre marile puteri.

Istoria nu dă însă niciodată soluţii definitive: independenţa un popor trebue să şi-o merite în fiecare clipă, luptând pentru ea; iar regalitatea devine o formulă - flatus vocis - atâta timp cât nu coincide cu linia neamului şi nu fuzionează, păstrându-şi maestatea, cu viaţa de toate zilele a unui popor. Domnia lui Carol al II-lea şi politicianismul fără scrupule, care ţinu pulpana corupţiei şi a tiraniei regale, puseră în pericol tot ceea ce prea generoasa zi de 10 Mai adusese poporului român. Cu rezultatele care se văd..

Fie ca actualul Suveran si viitorii conducători ai neamului (care nu pot fi cei de astăzi, cum nu mai pot fi cei de ieri) să-şi facă o lege din frumoasele cuvinte, pe care Regele întemeietor de dinastie le scria, în 1906, profesorimii ţării, care-l felicita pentru cei 40 de ani de domnie: "Nu uitaţi că, mai mult decât talentele, caracterele hotărăsc soarta popoarelor şi că forţa morală numai le poate apăra de învingere şi nimicire!"

VATRA

ARZ-MAHZAR către POARTĂ. Prea puternice împărate! La sfântul și prea puternicul prag al prea puternicei Împărății, stăpânitoarei noastr cădem noi, povestind cu mare jale pe scurt necontenitele noastre necazuri și cumplitele patimi ce le suferim din pricina unirii pământenilor boierii cu cei după vremi trimiși Domni și ocârmuitori acestui norod de Dumnezeu păzit.. Căci boierii, sau mai bine am zice tiranii noștri cei cumpliți, învoindu-se cu cel de acuma Domn, să lăsăm că ne-au predat c niciodată mai nainte și peirii cei de istov fără milostivire pre noi ne-au dat.. încât am rămas mai goli decât morții cei din mormânt. ..ca niște netemători de Dumnezeu, cu cuvânt că pun mitropolit pământean, au vândut D-lui Șuțu scaunul Bisericii în două mii de pungi de bani; și au pus mitropolit, român adevărat, însă mai adevărat ocara neamului românesc și batjocoritorul cinului bisericesc; carele îndatorat fiind D-lui Șuțu, și fără de mulțumirea și plăcerea norodului împotriva legii orânduit, cu totul s'a plecat relelor voințe ale D-lui, și au prădat țara c să-i mulțumească; toate cererile lui cele nesățioase și nedrepte le iscălește, ca pe niște drepte; și pe norod îl împilează de le împlinește.

Intr'această stare aflându-se norodul, și țara, neavând mijloc a-și arăta necazurile, și a cere milă dela prea puternica împărăție, care mi lă de multe ori a câștigat-o, dar nimic nu s'a folosit, căci a rămas scrisă pe hârtie, și mâncată de către mai sus zișii tâlhari, silit a fo din mult adâncă desnădăjduire, întâi de a se scula împotriva acestei ră utăți.. cu lacrămi ne rugăm să trimiteți om împărătesc, nu de legea noastră, ca să cerceteze și să vază jalnica stare a țării; și să facă îndreptări cu orânduială, ca să lipsească jafurile.. Domnii, tâlhăreșt despoindu-ne și prăpădindu-ne, pribegesc dela o vreme încoace; și boeri noștri, atât cei bisericești cât și cei politicești, întovărășiți fiin cu dânșii în jafurile ce ne fac, în loc de a fi cu priveghiere și a-i popri, le înlesnesc călătoria, uitându-se și dânșii cum fug din Bucureș ziua nămiaza mare.

Tot norodul din Țara Românească (182

CÂNTEC OLTENESC (Sfârșit)

Leleo muică, măiculiță
Ia dă-mi toanta pușculiță,
Că de an n'am mai cătat-o,
Și rugina-o fi mâncat-o;
Că de an n'am dat cu ea,
Și asta-i toat'averea mea.
Să mă duc la d'ăi ciocoi
Ce-și bat joc și-și râd de noi.

Pușcă lungă, ghintuită,
Din resboaie dobândită
Moștenire dela tica
Tica ce nu știa frica:
Că intra în Cârjalii
Și da groaza'n Pazvantlii.
Tata n'avea plug și boi:
Se hrănea dela ciocoi.

Poterile și catane
Îi zicea tot "căpitane!"
Când răcnea, scotea văpaie;
Nu-i sta nimeni în bătaie!
El mi-a zis când a murit:
"Te-am crescut și te-am iubit;
Pune-te'n pândă la ciocoi,
Că ei nu sunt frați cu noi!"

Leleo muică, cucul cântă
Voinic codrul se avântă;
Frunza-i verde și curată
Par'că-mi văz nevasta fată;
Dar mă duc, voinic și viu,
Și nu știu d'o să mai viu;
Hoțomanii de ciocoi
Or fi poteri după noi.

Că ei fură'n ziua mare
In Divan, în Adunare,
Fără frică de robie,
De bătae, pușcărie;
Că ei sunt privilegiați,
Și de pravili apărați.
Bresle rele de ciocoi
Ce sug sângele din noi.

Când pleca în haiducie,
Copilașii și soție
Cu bătrâna lor bunică
Îl ținea plângând de frică.
El pe toți îi săruta,
Flinta'n umeri arunca,
Și luându-o spre Vulcan,
Zicea'n frunză pe Jian.

A înviat Cristos, semănând, în toată lumea și până la sfârșitul lumii, speranța. Speranța că nu vom mai fi striviți sub piatra nedreptății oricât de mult ar apăsa peste trupurile noastre slabe!

Corneliu Zelea Codreanu

ÎN JURUL UNIRII

E vorba de unirea bisericească, pentru care se observă o creștere a propagandei catolice prin scris, corespunzătoare unei generale bunăvoințe. Negreșit, nu poate fi creștin cel ce, din pietate și datorie față de Întemeietorul Bisericii, n'ar dori refacerea trupului Său frânt într'o puzderie de bisericuțe. Iar a spune, cum am auzit pe mulți - chiar preoți - că unirea se va face "când o vrea Dumnezeu", este o altă impietate. Cași cum ar exista o clipă măcar în care lui Dumnezeu să-I placă gâlceava. Sau cași cum desbinarea El ar fi făcut-o.

Deoarece însă ruptura au făcut-o oamenii, reunirea, nefiind lucru supranatural, tot ei vor trebui s'o facă. Dar aceasta cere un lung period de reînfrățire, apropiere, înțelegere, desțepenire.

Massele nu-și bat capul cu dogme. De altfel așa zisele "diferențe dogmatice" - care existau cu secole înainte de 1054 și nimeni nu se sinchisea de ele - au fost scoase în față numai când conducătorii, din pricini de pudoare, s'au jenat să arate popoarelor că cearta reală era pentru "cine e mai mare". Când la Florența s'a ajuns la un acord în această privință, "diferențele" s'au topit ca prin farmec.

Nici noi nu ne vom ocupa aici de piedici "dogmatice"; dulapurile bibliotecilor de specialitate, pline până la refuz de produsul ineficace a zece veacuri de discuții vane, ne îndeamnă să căutăm pricina și remediul neizbânzii în altă parte. Cu riscul deci de a fi priviți cu indulgentă superioritate dela înălțimea eșchelarilor savanți ai câtorva tineri doctori în sutană, ne vor sili să stăm ceva mai pe pământ. Fiind verificat istoricește bocluncașul rol jucat de buturuga mică în răsturnarea căruțelor mari, se poate ca specialiștii, prea ocupați cu întortocherea textelor, să fi neglijat micile realități - în măsură totuș să promoveze, măcar, cunoașterea și apropierea oamenilor și a neamurilor. De altă parte a lipsit cu siguranță personalitatea uriașă apostolică, capabilă să strângă sub aceleași aripi puii risipiți ai Bisericii.

Ceeace unește, ceeace lipește om de om, sudează suflet de suflet, este dragostea evanghelică, bunătatea, omenia, cinstea, lealitatea. Toate acestea inspiră încredere, apropie. Dacă trecerea dela o religie la alta presupune schimbare de credință, sau interes, trecerea dintr'un compartiment într'altul al aceleeași biserici, cu continuarea, să zicem, a închinării la acelaș Dumnezeu, a respectării aceleeași Evanghelii și a sanctificării cu aceleași Taine, poate însemna, când nu e interesul la mijloc, măcar descoperirea unui climat superior în noua situație. Propaganda este totdeauna mai puțin sugestivă decât propria pipăire a realităților. Când cineva îmi spune că legea lui e mai bună, eu mă uit să văd dacă oamenii trăiți sub acea lege sunt mai buni decât cei de cari ar trebui eventual să mă desprind. Căci "pomul se cunoaște după roade".

Astfel de gânduri ne-au venit în minte răsfoind frumosul număr din "Suflet Românesc". "Citind articolele - ne scrie un colaborator al nostru - am retrăit clipe mari din istoria Neamului și am simțit porniri de entuziasm. Articolele d-lor prof. Găzdaru, Sergescu, E.Panaitescu, cel al d. general Ion Gheorghe și cel al monseniorului Canestri mi s'au părut lucruri admirabile pentru sufletul nostru de urgisiți".

Dar pentrucă nimeni nu poate ține doi pepeni într'o mână, iar părintele Cosma - ostenitorul frumosului număr ieșit în condiții așa de atrăgătoare - mai are, pe lângă necazurile parohiale, și grija tuturor refugiaților români din întreaga Italie, se întâmplă că exact în momentul când apărea o revistă așa de arătoasă, un biet român, bolnav, se arunca dela etaj; refugiații dela Triest, ce mucezesc acolo de ani în așteptarea unei emigrări de care nimeni nu se interesează, ne trimit scrisori pline de revoltă și disperare,- iar un student suferind de plămâni a trebuit să străbată toată Italia, dela sanatoriul din munți la Roma, pentru a încerca să încaseze efectiv, după cum ne-a povestit, niște vechi restanțe conștiincios înregistrate dar neajunse încă în buzunarul său.

E pentru prima oară în istorie că masse de Români își părăsesc pământul în fața invaziei, expatriindu-se. Mulți s'au îndreptat spre Roma ca spre meca lor națională. Toți au ajuns în țări catolice sau protestante, având astfel posibilitatea unei comparații prin proprie experiență între sufletul autohton și cel din țările de sprijin. Era un moment unic de care

ar fi trebuit profitat spre a desbrăca acești oameni de prejudecăți și a-i îndruma, din toate punctele de vedere, pe albia lor firească. Cultul lor pentru Roma, arhicunoscut, nu putea decât înlesni apropierea. Cuceriți de frăția <u>simțită</u> aici, ei ar fi devenit, întorși acasă, cei mai convinși agenți ai frumoasei idei.

Cu regret trebue să constatăm că momentul acesta, unic, a fost lăsat cu multă ușurință să scape printre degete. Contactul cu acești oameni chinuiți de ce lăsaseră în urmă și roși de foame și mizerii ar fi trebuit încredințat unor suflete de elită, unor suflete de misionari, nu de bürocrați. Nu erau cerșetori, toți avuseseră în țară situații mai mult sau mai puțin bune, unii erau intelectuali de vază. Care a fost balsamul pregătit de responsabilii români din Roma pentru niște răni cu atât mai vii cu cât cei ce le purtau aparțineau unui popor bine fixat, total nepregătit pentru sângeroasa ruptură de glia sa? Că ușa Școalei Române au găsit-o închisă de comuniști, era explicabil; cu totul de neînțeles a fost însă ostilitatea Colegiului român de pe Gianicolo, aparținând unei autorități care totuș se mândrea așa de mult cu protejarea evreilor în timpul războiului! În fruntea Comisiei de Asistență, omul care reprezenta inima Romei pentru noii veniți era un proaspăt convertit, pentru care se găsise îndată casă comodă și masă substanțială, în timp ce refugiații ceilalți trebuiau să meargă la mazărea cotidiană din Via Po cu lingura în buzunar. Situația privilegiată a fostului președinte de fapt nu putea decât scandaliza, ea fiind interpretată ca o primă de încurajare, ca o vulgară invitație la abjurare. Cât s'a îngrijit el de români, se știe: ocupat prea mult cu lărgirea cercului cunoștințelor.. <u>de valoare</u>, n'a mai avut timp și pentru nevoiașii anonimi. Dar dacă religia faptei e mai grea, a făcut și el totuș ceva: o societate de rugăciuni pentru unire..

Posibilitățile sufletești ale preotului ce i-a urmat erau și mai puțin corespunzătoare gingășiei problemelor de înfruntat. Ne limităm să dăm o scenă: într'o duminică dimineața un refugiat merge la Gianicolo, unde locuia părintele, să-i ceară o scrisoare pentru I.R.O. Negăsindu-l, se hotărî să aștepte. La 3 d.m., când părintele se întorcea bine dispus dela o aniversare, refugiatul nostru putea încă să ia anafură, căci la prânz nu se gândise nimeni să-i dea o'mbucătură.. Când îl văzu părintele, căscă plictisit: "Ce Dumnezeu, Domnu'.. da'nici duminica nu mă pot odihni?". Din punct de vedere bürocratic, nu găsim nici-un cusur; dar aici par'că trebuia altceva..

Cași predecesorul său, părintele n'a crezut că e bine să se ocupe de români dincolo de cele 2 ore săptămânale, nici să dea vreo socoteală. Iar oamenii au plecat mai departe cum au plecat. Trăiți în mijlocul lor, noi le-am auzit bine aprecierile - destul de piperate pentru a le putea reproduce aici. Dacă d-l Olteanu și păr.Cosma au făcut cumva - cum vor apărătorii lor dintr'o solidaritate rău înțeleasă - tot ce-au putut, apoi în posturi așa gingașe trebuiau desigur oameni cu posibilități mai mari.. Nu vrem să dăm lecții nimănui, dar credem mai de folos ideii de unire a spune lucrurilor pe nume, decât a ne legăna în inutile tămâieri reciproce.

Mai dăm un caz: entuziasmat de splendida predică a unui venerabil rector de colegiu despre virtuțile caritative ale lui Ieremia Valahul, care dormea pe masa din trapeză pentru a putea da patul său altuia mai sărac, un biet student răsbit de foame bătu într'o zi la poarta colegiului respectiv, gândind să se poată îndestula și el măcar cu firimiturile ce rămâneau pe masa studenților. Răspunsul? -"A, nu se poate, ce ceri d-ta e imposibil! Suntem săraci! Și-apoi ce-ar zice studenții că aduc aici compatrioți de-ai mei?!" Acuma, zicem noi, pe lângă că niște studenți pregătiți pentru o viață de jertfă n'ar fi putut avea ceva contra unei binefaceri ce nu costa pe nimeni o lețcae, nu e interesant că părintelui îi era frică mai mult de ce vor zice oamenii decât de ce va zice Dumnezeu?

Am ales câteva cazuri din grămadă, ca mai caracteristice. Și nu le scriem cu plăcere. Dar avem impresia uneori că totul e o înșelătorie, nu reușim să mai vedem potriveala dintre vorbă și faptă, oamenii se încântă de sunetul vorbelor de ei înșiși rostite, după care pleacă acasă cu conștiința că și-au făcut toată datoria.

Cam cu această stare de spirit au plecat mai departe Românii trecuți prin Italia - vreo 800, se zice. Faptul nu poate bucura pe nimeni. Și-acum am invita pe aceia ce așa de ușor se entuziasmează la masa de scris de tăria unor versete evanghelice - care, fără vrednicia noastră, au refuzat până acum să-și producă efectele,- i-am invita, zicem, să pășească pe te-

ren și să predice acestor oameni sfânta unire..

Unirea, când va fi, vor face-o oameni a căror viață va fi ea însăși o evanghelie, nu oameni de rând. Acei oameni nu vor discuta unirea, nu vor pune condiții, nu se vor semeți. Ei se vor simți uniți. Tocmeala de astăzi și mărunta contabilizare a versurilor evanghelice, care ar face pe un necunoscător al creștinismului să creadă că dureroasa jertfă de pe cruce ar fi avut doar rostul de a face pe unul sau pe altul "mare", vor rămâne ca un vis urât. Iar capul văzut al celor astfel uniți va fi cineva mare, mare, suficient de mare spre a putea fi "tuturor slugă".

Evident, n'avem cea mai mică pretenție să spunem ultimul cuvânt. E vorba doar de o simplă părere. Dacă lucrurile stau cumva altfel, suntem gata să rectificăm. Căci nu suntem contrari unirii. Dimpotrivă, o dorim. Și când zicem unire, noi înțelegem de fapt.. unire: contopirea tuturor în dragostea de oameni și de Dumnezeu. Ci nu supunere, cum par a lăsa să se înțeleagă unele zeluri noi și mai vechi, a căror lipsă de măsură nu e întrecută decât de totala lor inoportunitate.

Alexandru Țulucа

A Ș A D A! Scrie ziarul "Patria" din Germania că d-l GAFENCU trebuia să țină o conferință în America, dar că a fost împiedicat de "camarilă" prin d-l AUGUSTIN POPA, care a combinat lucrurile în așa fel ca să țină conferința un ungur. Adaogă "Patria" că la un banchet la Filadelfia au fost două categorii de mese: o masă de onoare și altele mai mici. La cea de onoare a fost poftit d-l General RADESCU, amic al d-lui GAFENCU; la o"măsuță" însă, "înghițea în sec" d-l președinte al Consiliului Național Român, d-l C.VIȘOIANU, prieten peste măsură al d-lui AUGUSTIN POPA.

Spectacolul în sine e amuzant, și nu e cazul ca cineva să tragă concluzii catastrofice. Să-i vezi pe președinții noștri cum își pun piedica pe la spate unul altuia și cum înghit în sec pe rând, e într'adevăr mișcător. Ce vreți: înainte de orice, Nația! Și să mai îndrăznească cineva să nu le-asculte ordinul de unire!

S C A N D A L U L D I N A M E R I C A. Plictisiți de lungi ani de așteptare, și bănuind că prea cucernicul președinte al consiliului episcopal face tot ce poate spre a nu-și scădea vaza prin venirea unui vlădică autentic, o parte din Românii americani au crezut de bine să trimită în țară pe părintele ANDREI MOLDOVAN spre a fi sfințit episcop. Ideea n'a fost fericită. În actuala tensiune politică, chiar Ioan Gură de Aur, venit cu mandat dela București, ar da de bănuit. Părintele însă, în loc sa stărue a fi sfințit de ierarhii ortodocși din America, iar dacă nu, să refuze, a crezut mai potrivit să se sprijine pe autoritatea rece a canoanelor decât pe afecțiunea acelora pe cari urma săi păstorească.

Dacă hirotonia sa ca episcop e după canoane, titlu-i va rămâne, - dar va cârmui numai peste cei ce-l vor recunoaște ca atare

Noi nu credem ca părintele MOLDOVAN, după 40 de ani de slujbă la altar, să fi devenit comunist. Asta n'o pot crede, cu siguranță, nici cei dela București. Cari au urmărit deci altceva: să bage zâzania între Români. Și, după cum se vede, au reușit!

Părintele TRUȚĂ pare a fi mai tare numericește; asta se vede și din dragostea enoriașilor săi cari - ni se spune - după ce cu multă generozitate au oferit pentru alinarea grelelor suferințe ale compatrioților refugiați nu mai puțin de o sută de dolari în cap, au dăruit și sfinției sale o mașinuță de 2.400 de dolari - căci mai scumpă n'au găsit. Iar sfinția sa n'a avut inima să-i jignească printr'un refuz în favoarea - să zicem - a "bieților" refugiați, pe cari cu puțin înainte îi văzuse în izmene prin lagărele din Europa,- ci s'a dat bătut, acceptând, cu multă părere de rău, lumescul dar.. (Agitarea tricolorului nu-i totdeauna păgubitoare)

Față de dihonia dintre ortodocși, nu putem să nu admirăm buna organizare a Bisericii catolice, în care ar fi de neînchipuit țigăniile din AMERICA, scandalul dela PARIS sau caraghioslâcul dela LONDRA - unde o prăsilă de episcop, văzând stâna fără câini și socotind pe semne că odată cu viața i s'a transmis și harul vlădicesc, nu se sfiește să batjocorească buna credință a gloatelor dezorientate cu nelegiuitele sale "binecuvântări"..

Bucur Calangiu

Ş T I R I

La 18 Aprilie s'a deschis la Bucureşti conferinţa internaţională a sindicatelor textile, cu delegaţi din China, Corea de Nord, Polonia, Germania Orientală, Anglia, Italia şi Africa de Sud.

– În judeţele Vâlcea, Buzău, Sibiu şi Braşov se însemânţase, până la 20 Aprilie, numai 70°/° din suprafeţele prevăzute.

– La Universitatea din Cluj s'a înfiinţat o Facultate de teologie protestantă.

– Adunarea generală extraordinară a "Bisericii Române Catolice", întrunită la Cluj, a numit un "consiliu" conducător al acestei biserici – din elemente filo-comuniste – care va asculta nu de Sf.Scaun, ci de guvern.

– Muncitorii stabilimentelor siderurgice din Hunedoara s'au obligat "spontan" să execute planul pe 1951 în 11 luni, ceeace înseamnă prelungirea orarului de lucru şi echipe de noapte.

– După raportul ministrului de Finanţe, Vasile Luca, în şedinţa Adunării Naţionale din 7 Aprilie, încasările Statului pe 1951 se ridică la 433,9 miliarde lei, iar cheltuelile la 429,9 miliarde. 15,8°/° din buget serveşte pentru apărarea naţională.

– I.P.S.Mitropolit Visarion Puiu ne roagă să arătăm că părintele Vasile Boldeanu nu mai face parte, dela 20 Aprilie, din consiliul eparhial al Românilor din străinătate.

– Părintele Ştefan Benţia a reuşit să adune la o"cină familiară", în seara de 31 Martie, aproape întreaga colonie românească din San Paulo(Brazilia). N'au lipsit cântece şi poezii de pe plaiurile dunărene. Îndelungate ovaţii au meritat: Părintele Bazint, d-na Deacă şi poeta Carâp.

– În Bulgaria s'au înfiinţat de curând două noi lagăre de muncă forţată în judeţele Turtucaia şi Dobrici(Bazargic) din Cadrilater.

– Au fost executaţi 6 ofiteri la Plevna şi 7 la Sofia, vinovaţi de a se fi arătat contrarii sovietizării armatei bulgare.

– În Bulgaria s'a desfiinţat înfine cartela de îmbrăcăminte, dar.. nu există stofe.

– Australia a primit până acum 500.000 refugiaţi.

– La Tivoli a încetat din viaţă, la 25 Martie, Jake Coçi, aprig luptător pentru independenta Albaniei.

– 350 agenţi de poliţie din Germania orientală s'au refugiat în zona occidentală în cursul lunii Feoruarie.

– În provincia chineză Sinkiang s'a introdus, cu titlu de experienţă, alfabetul latin. Primele rezultate par satisfăcătoare.

– Din 1947 până anul trecut autorităţile italiene au găsit ascunse: 3104 tunuri şi branduri, 97373 mitraliere, puşti şi pistoale, 150858 bombe de mână, 19893 pumnale şi baionete, 95309 bombe şi petarde, 12.707.566 cartuşe, 793.056 kgr.de explozivi, 7114 mine, 29236 metri de fitil, plus alte scule.. pacifice.

– Pentru 3 Iunie, ziua beatificării Papei Pius X, sunt prevăzute până acum 272 pelerinaje din Italia, plus altele din Franţa,Elveţia,Belgia,etc.

– Fiul lui Gandhi a decis un post de 2 săptămâni ca protest contra unei noi legi sud-africane "contrară populaţiei ne europene de orice rasă". În acest timp el se va hrăni numai cu apă sărată.

– Tinerii cehoslovaci au fost invitaţi să elimine distracţiile reacţionare ca samba şi alte "dansuri burgheze şi decadente".

– În America au fost condamnaţi la moarte soţii Rosenberg, pentru spionaj atomic în favoarea Rusiei. E prima oară că un cetăţean american e condamnat la pedeapsa capitală pentru spionaj contra ţării sale.

– Publicaţiile româneşti pentru refugiaţii din Italia se pot trimite pe următoarele adrese: Preot Surducan, Campo Profughi [illegible](Napoli); Enache Pitulescu, Campo Profughi Bagnoli(Napoli); Nastu Aristo, Campo Profughi "Gesuiti", Via del Collegio, 6 – Trieste.

– Adresa noastră: Casella Postale 9075 – Roma-Borghi.

PENTRU FRAȚII DIN BALCANI

D-l Constantin Papanace, fost subsecretar de Stat, a înaintat la 16 Aprilie la O.N.U. un lung și documentat memoriu în favoarea drepturilor naționale ale fraților noștri răspândiți în toate țările balcanice.

"Școlile și bisericile românești existente încă depe timpul Imperiului Otoman - scrie d-sa - au fost închise iar arhivele și averile lor confiscate; membrii corpului didactic și preoțesc precum și mulți fruntași ai comunităților românești au fost întemnițați sau internați în lagăre de concentrare; vorbirea limbii materne a fost decretată drept delict pedepsit cu amendă și închisoare; societățile culturale și sportive au fost dizolvate și dreptul de asociere, manifestare prin grai sau prin presă este desființat pentru Aromâni".

D-l Papanace cere: 1/ Ordonarea unei anchete la fața locului care să stabilească dacă regimul aplicat Aromânilor este compatibil cu "declarația drepturilor omului" proclamată de Adunarea Generală a O.N.U. în ședința dela 10 oct.1948. Această sarcină s'ar putea da eventual Comisiunei deja în ființă pentru cercetarea cauzelor conflictelor între statele balcanice. 2/ Dreptul pentru minoritatea aromânească de a avea școli și biserici proprii în care să se poată instrui și ruga în limba maternă, așa cum s'a prevăzut prin Tratatul de la București din 1913. 3/ Dreptul pentru minoritatea aromânească de a se administra în mod autonom în regiunile unde formează majoritatea absolută, așa cum s'a prevăzut și în art.12 al Tratatului de la Paris (1919) încheiat cu Grecia, care dispune: "Grecia consimte să conceadă autonomia locală, sub supravegherea statului elen, comunităților Valahilor din Pind, în materie de cult, binefaceri și învățământ". 4/ Încetarea persecuțiilor de ordin administrativ și asigurarea egalității în fața legilor, fără deosebire de ordin național (rasial) și religios. 5/ Desființarea lagărelor de concentrare, amnestierea celor condamnați și restituirea bunurilor școlare și bisericești confiscate. 6/ Libertatea de a se întoarce în ținuturile natale a tuturor acelora care au fost siliți să emigreze din cauza persecuțiilor. 7/ Luarea acestei minorități sub protecția O.N.U. până când situația se va normaliza și drepturile omului își vor găsi aplicarea și în aceste părți.

"Din toate aceste doleanțe formulate mai sus - continuă d-l Papanace - rezultă clar că populația aromânească nu revendică altceva decât cele mai elementare drepturi naționale și umane pentru a subzista ca nație și a-și putea aduce astfel, caşi în trecut, contribuția ei creatoare în cadrul popoarelor conlocuitoare. ..Ocrotind o minoritate etnică persecutată din atâtea părți, într'un moment când ea nu are nici-o posibilitate de apărare, O.N.U. va da încă o dovadă strălucită că este instituția mondială menită să radieze speranță, omenie și dreptate pentru toți și în mod deosebit pentru popoarele mici care sunt oprimate".

Ne pare bine că libertatea de care se bucură autorul nu l-a făcut să uite nelibertatea celor rămași acasă. În ce privește efectul practic, noi suntem însă foarte sceptici. În Albania, Bulgaria și Iugoslavia, nu numai românii, ci și ceilalți locuitori suferă tot felul de neajunsuri, pentru remedierea cărora O.N.U. este deocamdată total neputincioasă. Cât privește Grecia, care se află totuș pe baricada țărilor luptătoare pentru drept și libertate, nu trebue să ne facem prea multe iluzii asupra totalei sincerității a unora dintre cei ce agită frumoasele principii drept drapel; altfel acea țară ar fi rezolvat singură, înăuntrul granițelor ei, idealurile pentru care zice că luptă, înlăturând motivele de intervenție externă.

Oricum, Națiunile Unite au acum încă o ocazie să-și arate sinceritatea și puterea, interesându-se pentru justa rezolvare a doleanțelor fraților noștri Aromâni într'o țară în care se știe că au cuvânt hotărâtor.

Meritul efectiv al memoriului d-lui Papanace constă deocamdată în aceea că ține trează o problemă scumpă inimilor noastre, problemă ce-și trage sucul dintr'o realitate - pentru care Statul Român a făcut simțitoare sacrificii încă din vremile lui Cuza.

Vasile Pietreanu

Puterea de a trăi noi înșine în sufletul altuia e singura adevărată valoare omenească.

Vasile Pârvan

C A L E N D A R N A Ţ I O N A L

2 Mai(1864): Lovitura de Stat a lui Cuza. 511.947 clăcaşi devin proprietari pe 4 milioane pogoane de pământ.

2 Mai(1893): Moartea lui George Bariţiu (născut la 12/24 Mai 1812).

3/15 Mai(1848): Adunarea Naţională de pe Câmpia Libertăţii (Blaj).

4/14 Mai(1600): Mihai coboară pe valea Trotuşului în Moldova.

5 Mai(1875): Moartea mitropolitului primat Nifon.

6/16 Mai(1639): Sfinţirea bisericii "Trei Ierarhi" din Iaşi.

6 Mai(1873): Moartea lui Cuza Vodă, la Heidelberg.

7 Mai(1775): Răpirea Bucovinei.

7-25 Mai(1894): Procesul Memorandului, la Cluj.

7 Mai(1828): Ţarul Nicolae I trece Prutul spre a merge contra turcilor.

7 Mai(1938): Moartea lui Octavian Goga.

8 Mai(1372): Vlaicu Vodă, "qui eo tempore terram Fogaras tenuit", întăreşte satului Şinca muntele Numai.

9/22 Mai(1905): Sultanul recunoaşte pe Aromâni ca naţionalitate distinctă, cu dreptul de folosire a limbii române în şcoli, biserici, etc.

9 Mai(1924): Corneliu Codreanu deschide la Ungheni, pe Prut, prima tabără de muncă voluntară din lume.

10 Mai(1793): Gabriel Bănulescu-Bodoni e numit mitropolit de Ecaterinoslav, Kerson şi Taurida.

10 Mai(1866, 187, 1881): Dinastie, Independenţă, Regat.

10 Mai(1925): Se înfiinţează, dincolo de Nistru, "Republica Moldovenească". Capitală: Balta (apoi Tiraspol); suprafaţă: 8434 km p.

10 Mai(1927): Se încheie concordatul între România şi Vatican.

10 Mai(1950): Moare, în închisoare, episcopul unit Vasile Aftenie.

11 Mai(1399): Mircea cel Mare dăruoste mânăstirii Strugalea 15 "chible" de grâu şi 2 buţi cu vin să aibă a le lua în tot anul de la curtea Domnească; iartă moşia Polcăuţi de orice bir şi sarcini, cum şi de datoria de a pescui 3 zile pe an moruni pentru masa domnească, moşia fiind a zisei mânăstiri.

11 Mai(1601): Generalul Ferrante Gonzaga împacă pe Mihai Viteazu cu generalul Basta la un ospăţ în Caşovia.

12 Mai(1930): Papa Pius XI fondează colegiul român depe Gianicolo.

13 Mai(1806): Moare la Buda, în braţele lui Şincai, Samuel Micu-Clain.

16/28 Mai(1812): Răpirea Basarabiei (pacea dela Bucureşti).

16 Mai(1892): Moartea învăţatului episcop de Roman, Melchisedec Ştefănescu.

17/27 Mai(1653): Lupta dela Finta: Vasile Lupu şi Timuş Hmielniţchi sunt învinşi de Matei Basarab.

17 Mai(1656): Mitropolitul Ghedeon al Moldovei şi Grigorie Neaniul, vtori logofăt, semnează la Moscova, în numele Domnitorului Gheorghe Ştefan, un tratat cu ţarul Alexie Mihailovici, care jură în biserica Uspeniei să restitue Moldovei, când le va cuceri, cetăţile depe Nistru luate şi transformate de turci în raiale.

18/19 Mai(1849): Avram Iancu, cu popa Balint din Roşia şi tribunii Greza, Vlăduţ ş. a. înfrâng pe Hatvani la gura Cernei, lângă Abrud.

20 Mai(1388): Mircea dăruşte Coziei "satul lângă mănăstire numit Călimăneşti şi alt sat dincolo de Olt, anume Jiblea. Încă şi Frădăţanii şi Seaca şi la Râmnic satul Hinăteşti".

20 Mai(1595): Prin tratatul dintre Mihai Viteazu și Sigismund Báthory, "toate bisericile /românești/ din stăpânirea Seninătății Sale vor fi sub jurisdicția mitropolitului din Târgoviște".

20 Mai(1848): Bucovinenii se adună la Cernăuți sub președinția lui Doxache Hurmuzachi.

20 Mai(1922): Corneliu Codreanu înființează la Iași "Asociația Studenților Creștini". Îi urmează la președinție, în toamnă, d-l Ilie Gârneață.

20 Mai(1925): Zece mii de români sunt prezenți la Turnu Severin pentru procesul "Văcăreștenilor". Sosiseră 19.300 cereri de apărare din toată țara. Au vorbit: Paul Iliescu, Tache Policrat, Valer Roman, Valer Pop, Sandu Bacaloglu, Vasiliu-Cluj, Cănănău, Donca Manea, Mitulescu, Virgil Neta, Neagu-Negrilești, Henrieta Gavrilescu, Șumuleanu, Găvănescu, Cuza. Corneliu Codreanu a spus: "Domnilor jurați, noi am luptat și tot ce am făcut am făcut numai din credință și dragoste pentru Țară. Ne luăm angajamentul de a lupta până la capăt. Acesta este ultimul meu cuvânt!"
- "Am fost introduși toți șase - scrie el - într'o cameră comună. Cu mai puțină emoție, dar totuș cu emoție. Peste câteva minute auzim în sala cea mare tunete de aplauze, strigăte, urale. N'am avut vreme să judecăm mai mult, pentrucă ușile s'au deschis și mulțimea ne-a luat, ducându-ne în sala de ședințe. Lumea, când am apărut purtați pe umeri, s'a ridicat în picioare strigând și fluturând batistele. ..Cu toții au format un cortegiu și ne-au dus pe brațe, pe străzi, în timp ce lumea de pe trotuare arunca flori".

21 Mai(1237): Papa Grigore IX scrie lui Ioan Asan II, "dominus Bulgarorum et Valachorum", cu îndemnuri de supunere către Sf.Scaun și de ajutorare a împăratului Balduin II din Constantinopol contra grecilor; făcând așa, va avea răsplată în ceruri și pe pământ. Îi trimite ca legat apostolic pe episcopul Salvi de Salvis din Perugia.

21 Mai(1821): Tudor Vladimirescu e prins de greci la Golești și dus la Târgoviște, unde în noaptea de 26/27 Mai fu tăiat cu iataganele, desbrăcat și aruncat în puțul din grădina lui Gërtoglu.

21-31 Mai(1773): Iosif II vizitează Țara Hațegului, Lugojul și Sibiul.

25 Mai(1643): Marele Logofăt al Moldovei, Teodor Ianovici, dăruește mitropolitului Varlaam un liturghier slavon manuscris, legat cu catifea vișinie și împodobit cu flori de argint aurite, scris de "mult păcătosul rob al lui Dumnezeu, Ivancu în Episcopia Rădăuților".

25 Mai(1729): Gheorghe, mitropolitul Moldovei, scrie din Iași lui Benedict XIII: "...ca recunoaștere a supremei Autorități ce recunosc în Sanctitatea Voastră, ..implor dela S.V. binecuvântare și, dorind să fiu socotit între slugile credincioase ale Domnului, și ale Vicarului său pe Pământ, cu umilință la sărutarea Sfântului Picior, mă subscriu".

25 Mai(1856): Se înființează la Iași societatea "Unirea", care va lupta pentru unirea Principatelor.

27 Mai(1570): Diaconul Coresi termină tipărirea psaltirei române: "Cu mila lu Dumnezeu eu diaconŭ Coresi, deca văzuiŭ că mai toate limbile au cuvântulŭ lu Dumnezeu în limba lor, numai noi Rumânii n'avămŭ, și Hs. zise, Mathei 109, cine cetește să înțelegă, și Pavelŭ ap-s-lu încă scrie la Corintŭ,155, că întru besérecă mai vrătosŭ cinci cuvinte cu înțelesulŭ mieu să grăescŭ ca și alalți să învățŭ, decâtŭ untunerecŭ de cuvinte neînțelése într'alte limbi". Cartea s'a tipărit la Brașov.

27 Mai(1738): Biruind pe austrieci, turcii intră în Orșova.

28 Mai(1864): Moartea lui Simion Bărnuțiu.

29 Mai-2 Iunie(1917): Congresul dela Odesa cere introducerea limbii române în școli, biserici și ad-ție în satele moldovenești din Rusia.

31 Mai(1739): Cutremurul dărâmă, între altele, mân. Golia din Iași.

31 Mai(1892): Sfințirea bisericii române ortodoxe din Paris (Rue Jean de Beauvais), de către arhiereul Inochentie Ploeșteanu.

Petre Vălimăreanu

CUVÂNTAREA DELA BLAJ

..Acestea fiind astfel, fraților, să ne mai aruncăm încă odată o căutătură peste zilele națiunii noastre, de când jelește sub domnirea ungurească. Să ne reculegem cu mintea încă odată, deși este lucru trist și dureros, cum i-au asuprit și cum i-au batjocorit Ungurii pe Români cu legile cari sunt destinate dela natură spre apărarea oamenilor; cum s'au unit cu toate neamurile asupra lor; cum au privilegiat asupra națiunii noastre și pe Sași și pe Sârbi și pe toți, ca să-și poată vărsa veninul asupra Românilor, chiar acolo unde nu le ajungeau dinții cei răutăcioși; cum i-au oprit dela școale, ca să rămână robi,- dela dregătorii, ca să n'aibă apărători. Pe cei ce nu i-au putut strica cu uniuni politice i-au încâlcit cu uniuni religioase și acum, când se anunță libertatea la toată lumea, ei ne anunță stingerea de tot.

Așa, fraților! Închipuiți-vă încă odată cum că această mie de ani ai tiraniei unguresti e numai o zi în vieața cea dureroasă a națiunii noastre; închipuiți-vă că dimineața ne-au băgat în jug, toată ziua ne-au mânat și acum, când veni seara, ca să ne odihnim, nu ne iau jugul de pe grumaz decât ca să ne omoare. Care națiune de pe pământ nu s'ar ridica dela mic până la mare, când își vede numărate zilele vieții? Libertatea oricărui popor e bunul lui cel mai înalt și naționalitatea e libertatea lui cea din urmă. Ce preț mai are vieața lui, după ce și-a pierdut tot ceea ce-l face demn ca să mai fie pe pământ? În mâna acestei adunări e pusă vieața și moartea, soarta prezentă și viitoare nu a unui om, ci a unei națiuni întregi. Ce va răspunde Adunarea înaintea națiunii, a lumii și a posterității, când ar subscrie sentința de moarte asupra națiunii sale? Deci, fraților, nu vă uitați la pretențiunile Ungurilor cele nedrepte, nici la acei puțini înșelați și înșelători dintre noi, cari, în speranța lefilor ce așteaptă în împărăția ungurească, țin cu Ungurii și zic că apără onoarea și salvarea națiunii noastre. Considerați că aceștia sunt datori a lătra pentru osul ce li-l aruncă străinii, ca să latre pe frații lor și să muște națiunea și pe mama lor însăși. Feriți-vă de ei, căci nu sunt Români. Căutați la această mulțime de Români care strigă în numele a toată națiunea: Să nu ne ducem la masa libertății ungurești, căci bucatele ei toate sunt învenimate; să nu ne vindem țara și limba, căci, pierzându-se odată, nu se mai pot câștiga; uniți-vă cu poporul toți, preoți, nobili, cetățeni, ostași, învățați și vă sfătuiți într'un cuget asupra mijloacelor reînvierii naționale, pentrucă toți sunteți fii ai aceleași mame și cauza este comună: țineți cu poporul toți, ca să nu rătăciți, pentrucă poporul nu se abate dela natură, nici nu-l trag așa de ușor în partea lor străinii, cum îi trag pe unii din celelalte clase, cari urlă împreună cu lupii și sfâșie pe popor dinpreună cu aceștia; nu vă abateți dela cauza națională de frica luptei; cugetați că alte popoare s'au luptat sute de ani pentru libertate. Însă când vi se va părea lupta cu nepatință, când se vor ridica greutățile asupra voastră ca valurile mării turbate asupra unei corăbii, când principele întunericului va deslega pe toți necurații și-i va trimite ca să rupă legăturile frăției voastre și să vă abată dela cauza și iubirea gintei noastre spre idoli străini, aduceți-vă aminte atunci cu câtă însuflețire și bărbăție s'au luptat străbunii noștri din Dacia pentru existența și onoarea națiunii noastre.

Așa, fraților, aduceți-vă aminte atunci că vă strigă din mormânt străbunii noștri: Fiilor! Și noi am fost nu numai odată în împrejurări grele, cum sunteți și voi astăzi; și noi am fost înconjurați de inimici în pământul nostru, cum sunteți voi astăzi și de multe ori am suferit și mai rele decât voi. Fost-am cu Goții, dar nu ne-am făcut Goți; fost-am cu Hunii, dar nu ne-am făcut Huni; fost-am cu Avarii și nu ne-am făcut Avari; fost-am cu Bulgarii și nu ne-am făcut Bulgari; cu Rușii și nu ne-am făcut Ruși; cu Ungurii și nu ne-am făcut Unguri; cu Sașii și nu ne-am făcut Nemți. Așa este, fiilor! Nu ne-am ungurit, nu ne-am rusit, nu ne-am nemțit, ci ne-am luptat ca Români pentru pământul și numele nostru, ca să vi-l lăsăm vouă dimpreună cu limba noastră cea dulce ca cerul sub care s'a născut. Nu vă nemțiți, nu vă rusiți, nu vă unguriți nici voi; rămâneți credincioși numelui și limbii voastre! Apărați-vă ca frații, cu puteri unite în pace și în resbel. Vedeți cum ne-am luptat noi pentru limba și romanitatea noastră; luptați-vă și voi și le apărați ca lumina ochilor voștri, până ce se va reîntemeia Capitoliul și va trimite la voi senatul și poporul roman pe Traian, cu legiunile peste Dunăre, ca să vă încoroneze cu laurul nemuririi pentru constanța și bărbăția voastră.

Simion Bărnuțiu

S O R O C A, O R A Ş U L   N O S T A L G I I L O R

..În istoria neamului, orașul Soroca a fost punctul de sprijin al diferițil[or] voevozi. Nu numai poziția geografică, ci și acei vestiți arcași făcut-au ca ținutul Sorocii să-și creeze faima peste veacuri. Ștefan Vodă mult a [po]stenit pe meleagurile acestea și de multe ori a urcat scările spre paraclisul din Cetate ca să se închine la sfinții a căror urme nu s'au pierdut nici până astăzi.

..Orașul Soroca se bucură de o minunată poziție geografică. Poate fi asemănat cu Sinaia sau cu Piatra Neamț. O parte din oraș este așezată pe munte, pe uriașele stânci de piatră; vatra orașului este în vale, pe malul Nistrului care, la răsărit, dela poalele "Bechirului" face pe sub pădure un fermecător cot, ocolind stâncile împădurite până la satul Trifăuți.

Minunatul scoboraș pe la Bechir înfățișează o privelişte ce nu se poate uita. În dreapta vii, în stânga, deasupra stâncilor, dintre livezi și podgorii, răsar casele satului Zastânca, mahalaua de gospodari orășeni. Într'un uriaș perete de piatră se vede ușa unei chilii unde a viețuit până la războiu un schivnic. Chilia este la o mare înălțime de la pământ și pustnicul urca și cobora pe-o frânghie. Chilia cuprinde 2 încăperi: una mai mare, unde-și făcea rugăciunile și unde se găseau, săpate în piatră, trei icoane: a Sf. Neculai, a Maicii Domnului și a Mântuitorului. Încăperea mică servea de loc de odihnă. Pe la mijlocul dealului Soroca a existat, pe vremuri, o mănăstire care s'a ruinat pe la începutul veacului XIX.

..Venind dinspre Bălți, pe șoseaua Oituzului, o panoramă minunată se deschide ochilor. De sus orașul se vede ca'n palmă, cu piața din mijloc străjuită de statuia Generalului Poetaș, cu cetatea lui Ștefan Voevod, cu Nistrul care-l încinge ca un brâu de argint. În stânga, făcând una cu orașul, într'o oază de verdeață, satul Bujărăuca pe deasupra căruia se vede, în limpezimi de zări, la 12 km., orașul Iampoli, în Ucraina. Iar peste Nistru, satul Techinovca, după care se întinde șesul ucrainean. Deasupra acestei așezări pitolite, în zilele de vară plutește o maramă de soare care s'agață pe creștete verzi de copaci, împodobindu-le. E o vrajă care cuprinde pe călătorul ce coboară în oraș prin ulița "Boerească", adică țigănească. În fața caselor frumoase se zăresc puradeii sub supravegherea omului mărunt și cu barba însurită, Arsenie Stoian, primarul țiganilor. Nu e glumă să fii primar peste acești nomazi ai vremii. Arsenie Stoian este primar peste țiganii din 3 județe. El știe rostul și așezarea fiecăruia și oridecâte ori poliția, judecata sau armata are nevoie de lămuriri, numai el le poate da.

. Până la 1919, când Ucraina era republică independentă sub hatmanul Scoropadschi, circulau vapoare pe Nistru. "Parahodele" urcau dela Cetatea Albă până la Otaci, în nordul județului, în dreptul orașului Moghilău. Din Carpații bucovineni coborau plute cu transporturi de lemne sau goale pentru încărcat recolta și transportarea ei spre porturile din sud. Soroca atunci trăia o altă viață. Bunurile circulau cu ușurință și eftin, iar rublele de aur umpleau pungile unui Andrei Chiroșca, Nicolai Călărașu, Ștefan Romașcanu și alți gospodari din marginile orașului.

..Cine vrea să cunoască Soroca sub un farmec fără pereche, să poftească în Mai. Nu cunosc ținut care să adăpostească mai multe privighetori ca Soroca. Dacă urci pe deal la vila lui Zaharia Ilieș, sau mai jos la Mihail Cazlovschi, într'o după amiază de primăvară, orașul răsare împodobit în flori roze de măr, în flori de cireș, de vișini, de zarzări. Miresme amării de liliac se'mpletesc cu aroma livezilor. Bujărăuca este o mare de spumă. Peste Nistru, satul Techinovca pare înhorbotat și îmbrăcat în straie albe de mireasă. Dintre pomii înfloriți răsare un turn verde, de biserică. Iar Cetatea își aurește creștetul ca o coroană voevodală.

Spre Bechir împânzește zarea un verde viu al pădurii. Deasupra Nistrului, visătorii printre cotiguri, scânteiază argintiri orbitoare. Pe malul înverzit tinerețea orașului își plimbă primăvăraticele trăsăriri.

Privind orașul de jos, Soroca își atârnă casele marginașe în amfiteatru. Sus, deasupra stâncilor sau în pieptul lor, căsuțe curate se pierd între falduri de pomi înfloriți. Te miri cum se acatără spre ele locuitorii acestor cuiburi [illegible] în lumina [illegible] de înverare.

Deodată, în amurgirea lui Mai, dintr'o livadă, se destramă șiragul fermecat din gușulița unei privighetori. Trebue să fie aici, aproape, în vie la Jivov, în părul aprins cu mii de lumânări de muguri, sau dincoace

[illegible] şi lumin[illegible]s. De undeva răspun-
în livezi la [illegible], [illegible] două la început, două care, pe semne, în preajma nop-
de o alta. Sunt numai două la început, două care, pe semne, în preajma nop-
ţii, au îndatorirea să fie premergătoarele concertului. După trei stri-
gări, în guer sfărâmat, din toate părţile răsar cântări vrăjite. Din vii,
din livezi, dintre tufele de liliac, de pe stânci, din oraş, dela Nistru,
de pretutindeni, privighetorile înalţă chemările lor de dragoste. Iar so-
rocenii, sub tainele cernite ale nopţii, până târziu ascultă, mândri de
oraşul în care primăvara adună cântăreţii cei mai aleşi..

Dimitrie Iov

S E R B A R E. Asociaţia Studenţilor Români din Germania a sărbăto-rit, la 27 Martie, Unirea Basarabiei. Preşedintele Asociaţiei, d-l Ing. Romul Vuia, a salutat pe membrii coloniei române din München, mulţumindu-le pentru interesul ce-l arată manifestărilor naţionale. După Te Deum - oficiat de părintele Vasiloschi - a urmat o documentată conferinţă rostită de d-l Gheorghe Tase, secretarul general al Asociaţiei.

D-sa a arătat drepturile noastre din străvechi vremuri asupra Basarabiei şi împrejurările în care, la 27 Martie 1918, Sfatul Ţării a decis unirea ei necondiţionată cu Patria-Mamă. Timp de 22 de ani Basarabia a adus o valoroasă contribuţie la cultura şi economia naţională, dar la 28 Iunie 1940 şi apoi în 1944 ea fu din nou răpită, fapt consfinţit de nedreptul tratat dela Paris. Uniţi întru realizarea năzuinţelor de a făuri o Românie liberă, care să cuprindă întreg pământul românesc, credem că ziua în care Basarabia va fi iarăş românească nu va întârzia. După conferinţa d-lui Tase, viu şi meritat aplaudată, s'a cântat imnul regal.

O A M E N I Ş I P A I A Ţ E. În Aprilie 1948, tânărul director al colegiului din Wilmington, Sam Marble, propunea celor 600 de elevi, dintre cari mulţi dormeau în barăci sau vagoane părăsite, să-şi construiască singuri un cămin. Băieţii şi fetele au lucrat cu mult entuziasm, profesorii şi populaţia au sărit în ajutor cu alimente, scule, etc.; căminul a fost repede terminat, iar fostul preşedinte Hoover a luat parte la inaugurare, unde a spus că ideia revoluţionară de a încuraja autoajutorarea este un mare progres în formarea oamenilor.

D-l Marble este om cu noroc. Dacă se năştea în România, şi lua acolo această iniţiativă, da de dracu' cu democraţia dela noi, oleacă diferită de cea americană. Când studenţii dela Iaşi, cu mult înainte (1924), avură "ideia revoluţionară" de a-şi construi cu braţele lor cămin, au fost arestaţi de autorităţile "liberale" - la 31 Mai - şi duşi la interogatoriu. "Cel interogat era descălţat de ghete şi legat cu lanţuri la picioare. I se introducea între picioare o armă şi apoi era ridicat cu tălpile în sus, arma fiind ţinută pe umeri de 2 soldaţi. Manciu /faimosul prefect "liberal"/ desbrăcat de haină, începea să bată la tălpi cu o rancă de bou. Sărmanii copii, spânzuraţi cu capul în jos şi loviţi peste tălpile picioarelor, nemaiputând suporta durerile, începeau să răcnească.. Atunci comisarul Vasiliu îi băga cu capul într'o căldare cu apă.. Tălpile deveneau negre ca abanosul şi picioarele umflate încât tinerii nu se mai puteau încălţa.."

În urma acestei vitejii, guvernul "liberal" a decorat pe Manciu cu "Steaua României" şi a avansat pe comisarii ce-l ajutaseră conştiincios..

N O S T A L G I I R E G A L E. Scriu ziarele italiene că fostul re-ge Umberto, astăzi în exil, văzând pe străzile Lisabonei o maşină din Na-poli, a oprit-o şi, îmbrăţişând pe şofer - pe care nici nu-l cunoştea - l-a poftit cu el la cină: erau amândoi italieni - chiar dacă şoferul nu era şi el refugiat! De ce-om fi încercând un fel de melancolie citind ast-fel de lucruri?..

U M O R M A C A B R U. Aflând că un român bolnav s'a aruncat dela etaj, preşedintele Comisiei de Asistenţă s'a dus îndată la Bagnoli, dând celorlalţi bolnavi câte 5000 de lire. Celor neîmbolnăviţi încă nu le-a dat nici-un ban. Şi pe bună dreptate: dintre ei nu se-aruncase doară nimeni! Chestie de concepţie, nu de posibilităţi, căci dealtfel părintele însuş ne-a afirmat că, printre altele, a primit din America 2000 de dolari. Dar nu-i poate cheltui pe toţi odată - a adăogat sfinţia sa - ci treptat-treptat. (Pe măsură ce oamenii se sinucid?) Ce-ar fi dac'ar pune şi'n faptă atâta "suflet românesc" cât pe hârtia luxoasei sale reviste?

creațiuni în raport cu subiectul și ci are importanță valoarea tuturor cre-
țiunilor în raport cu ansamblul vieții. Pot fi perfecte anumite opere izola-
te,dar valoarea ansamblului să fie mică,tristă,desgustător de îngustă și
săracă. Ansamblul creațiunilor artistice al unei epoci trebue să cuprindă
ansamblul,caracteristicul vieții sufletești a acelei epoci. Dacă se limitea-
ză doar la un fragment al vieții,ignorand,nesimțind sbuciumările,durerile
și bucuriile celelalte,valoarea artei acelei epoci e redusă și săracă,ori-
câț de perfecte ar fi operele create. Si în deosebi e săracă,e desonorată
arta care își limitează plămada la lutul micilor bucurii,dar nu simte mari-
le tragedii,nu are simțul marilor viziuni. Da,domnilor,oricât vi s'ar părea
de caraghios,e aici o chestiune de"micul și marele dor".. Iată,noi o spunem
dintr'odată și răspicat: arta,literele epocii de astăzi,sunt umbrite de o
gravă desonoare: marile suferinți,marile speranțe românești de astăzi,nu
au găsit aproape nici un ecou în lumea literelor și a celorlalte arte..

Să nu ni se răspundă cu vechea gogoriță a condamnării"artei cu tendin-
ță",a artei"cu teză". Care operă de artă nu e un îndemn,o tendință,o apropi-
ere de ceva,o smulgere a noastră din praful cotidian spre a ne transpune
în fața unei emoții vii,spre a ne proecta dincolo de tăbăcita stagnare a
vieții zilnice? Cu toții condamnăm și avem desgust de"arta cu tendință";da-
că prin aceasta se înțelege acele pretinse opere de artă care nu sunt decât
o pledoarie rațională,un silogism logic îmbrăcat într'o așa zisă formă li-
terară,ceva cam în genul reclamelor rimate care ne îndeamnă să folosim un
anumit purgativ,sau în genul romanțelor-reclame,cântate în prezent la ra-
dio,prin care se caută convingerea,prin cântec,a publicului feminin despre
superioritatea cutărui ciorap. A amesteca raționamentul în artă,a căuta a-
propierea de frumos și adevăr în opera artistică,prin uneltele logice,iar
nu exclusiv prin intuiția sentimentului,prin inspirația și suflul emoției,
este,fără îndoială,o sălbăticie,o batjocorire a artei. Dar dacă trebue con-
damnată o astfel de"teză" și"tendință" raționalistă în opera de artă,aceas-
ta nu înseamnează că opera de adevărată artă,oricât de pură,rămâne lipsită
de tendință,străină de viața înconjurătoare,de durerile și pulsațiile ei.
Ci înseamnează numai că opera de artă participă la sbuciumul vieții,la apro-
pierea de frumos și adevăr,pe calea emoției,pe calea intuiției sentimenta-
le,iar nu pe calea meșteșugului logicei.

Eclipsa din creațiunea artistică a epocii de astăzi nu-și poate avea
nici o scuză. Cum se poate scuza nesimțirea? Ea poate fi întrucâtva înțelea-
să prin repercusiunile individualismului în artă; numai sentimentele și
viața individului sunt prinse de sensibilitatea artistului de astăzi, și
nici acestea toate. Ce este sentiment colectiv: dragoste și durere pentru
neam,epica frământare a națiunilor în luptă,marile prăbușiri catastrofale
ca și marile înălțări ale popoarelor,nu sunt simțite de artistul zilelor
noastre,deși ele sunt un izvor de emoții și de sentimente mult mai bogat și
mai intens decât viața individuală".-

Constantin Papanace

&& **ASIA IN PRUSIA** (DIN ASSO DI BASTONI,16 Mai 1954,p.3): "Zilele acestea
în Italia se va vorbi destul de mult de"pericolul galben" și din partea unor
oameni ce ignorează din principiu că un oarecare Benito Mussolini vorbise
de acest pericol încă de acum 40 de ani: acelaș lucru în Elveția,unde zia-
rele din toată Europa ajung să înfățișeze zilnic termenii dramatici ai actu-
alei situații a Continentului. Pe o foaie recent sosită din Germania am ci-
tit ceva ce mai mult decât multe discursuri și conferințe în această pri-
vință pune în lumină grozavnica strategie subversivă la care recurge politi-
ca sovietică: în timp ce Europenii privesc la sud-estul asiatic în primej-
die,Moscova se îndeletnicește cu adusul Asiaticilor în Europa.

A fost odată Prusia.. - am putea începe povestea. Era odată o regiune bo-
gată și îmbelșugată,plină cu populații civilizate și mândre: chiar Prusia.
Era ca o platoșă europeană în fața popoarelor slave și asiatice și totdea-
una în decursul veacurilor își împlinise cu bărbătesc curaj această misiu-
ne,chiar din vremea când Cavalerii Teutoni fondau acolo foarte frumoase o-
rașe.. Konigsberg,fondat de Cavaleri în 1255,răspândise în lume gândirea
lui Copernic și a lui Kant,Hoffmann și Hamman. Bazându-se pe Prusia constru-
iră Hohenzollernii imperiul german.. Și în 1945 Prusia își făcu datoria,
luptând până la urmă contra invazorului sovietic..

Astăzi.. conform statisticelor sovietice,în Prusia ar fi rămas 4.000 de
oameni,cari formează"grupul minoritar german",- pe când înainte de războI
acel teritoriu avea 1.200.000 locuitori. Din aceștia,unele s'au retras cu
armatele germane,multe au pierit în primele timpuri ale bestialei ocupații
rusești și după,altele au fost deportate în Siberia. Konigsberg se chiamă
azi Kaliningrad. In locul celor dispăruți,Rusii au adus slavi și asiatici cu
zecile și sutele de mii. Prusia a devenit o provincie occidentală a Rusiei,
avanpost al Asiei în inima Europei,cu nu mai puțin de 600.000"locuitori noi".
Pe malurile Balticei au venit pescari asiatici,ale căror locuințe au fost
construite cu pietre din castelele feudale ale Cavalerilor Teutoni. Din res-
turile glorioase ale rasei și civilizației ariene nu trebue să mai rămână
nici o amintire care să turbure viața"colectivizată" a societății co-
munistă... Așa lucrează Rusia în Prusia,ca și în Ungaria și România,mutand,ori-
e [illegible] însăși frontierele umane ale Europei..".

D O R U R I   Ș I   N E C A Z U R I

Fragmente de scrisori

S.I.-Paris: "Sunt unii cari fac al 12-lea Paști în închisoare. Ce le pasă celor cari i-au condamnat și cari ar fi putut să-i elibereze? O parte conduc mai departe țara iar o parte în străinătate și cari ne mai condamnă și acum.."

G.J.-Argentina: "Când am sosit, pentrucă să nu stau pe spatele nimănui, am început la descărcat saci de ciment, pe urmă într'un atelier de tăiat curele - unde trăgeam de pielea întreagă ca un catâr. Acum lucrez în construcții și nu mă pot plânge de situație. Intenționez să-mi cumpăr un teren mai mare și concomitent să mă apuc de albinărit."

P.O.-Paris: "Vreau să termin cu lucrul în hale, că m'a obosit, aproape doi ani de lucru greu de noapte.."

O.T.-Australia: "Se pare că în aceste vremuri grele, când toate națiile caută să se unească și să se cunoască frate cu frate pentru a forma un lanț mai puternic pentru viitor, noi Românii nu ne putem debarasa de vechile obiceiuri. Chiar și cei care se pretind a fi urmași ai martirilor noștri Moța, Marin : au molipsit această boală dela alții, sau poate au ținut-o prea bine camuflată, căci eu deși am înplinit 20 de ani de când cunosc Garda Căpitanului, dar azi dupăce am părăsit scumpa mea Țară îmi dau seama că nu am cunoscut Mișcarea; camarazii întâlniți de mine prin Iugoslavia, Grecia și aici nu seamănă deloc cu cei ce am cunoscut în Țară, aici văd fapte și cunosc oameni care mă fac să cred că au devenit Legionari înafara țării noastre și totuși se pretind cu mare trecut în Mișcare. ..Vream să facem o asociere a noastră, mai mult să ținem legătura unul cu altul, să ne cunoaștem, să abonăm diferitele ziare românești ce apar în afara Țării și să adunăm ceva bani în comun pentru a ne putea ajuta în caz de nevoie pe noi înșine și să ajutăm și pe alți frați de ai noștri care o duc mai rău ca noi. ..Dar Dracul își vâră coada tocmai unde și când nu te aștepți ..s'a început cu bârfa, pe urmă desbinări, ură personală și teamă de a nu ajunge altul mai mare ca celălalt. ..un bun camarad și prieter m'a făcut trădătorul Românilor din Iugoslavia și Grecia, pe urmă că în Țară am fost comunist, da ar fi fost bine să fi fost comunist în Țară căci azi nu mai eram aici și soția mea nu făcea un an de zile pușcărie în locul meu și copilașii murisoti de foame pela ușile oamenilor. Acestea m'au făcut să mă izolez complect de toți Românii de aici afară doar de câtiva prieteni cu care rar mă întâlnesc și atunci cu gândul și cu vorba mai fugim la cei dragi din Țară, din închisori și pe unde gândul nostru poate să-i adune. ..Vă pun în acest plic și eu una liră sterlină, iertați-mă că nu pot mai mult..Eu am un an în Australia din care 7 luni am lucrat căci 5 luni am fost bolnav.. o veche boală a mea depe timpul când eram comunist în Țară. ..În altă ordine de idei trebue să mă gândesc și la reîntoarcere, deci trebue și bani pentru aceasta puși deoparte.. Am doi frați în pușcărie, unul mort.. Dea Dumnezeu ca Vatra de azi să fie în Țară Vatra Românismului."

A.C.-Canada: "Vatra" a avut asupra moralului nostru un efect binefăcător, în izolarea în care ne aflam.. am dus-o grozav de greu, în pădure a fost mai greu decât mi-am închipuit la început, dar acum mulțumesc lui Dumnezeu, suntem cu toți aranjați bine aci în Toronto, asta mulțumită și camaradului Hojbotă.. Deocamdată primiți 5 dolari, pe ziua de 1 când iau salariul vă voi trimite din nou ceva.."

N.N.-Germania: "..binevoiți a-mi trimite și mie un exemplar din prețioasa d-voastră publicație. Am spus "prețioasă" fără gânduri trufașe de măgulire. Vă mărturisesc sincer că cele două numere ce le-am văzut mi-au plăcut, mi-a plăcut atitudinea d-voastră demnă și nepărtinitoare. Mi-a plăcut stilul sobru, neumflat și neîngâmfat. Personal, cred că dacă toate publicațiile noastre din exil ar desbrăca haina patimei oarbe și partizane, drumul spre înțelegere nu ar mai fi atât de spinos."

O.Z.-Brazilia: "..călduroasele mele mulțumiri pentru "Vatra" - după umila-mi părere una dintre cele mai bune publicații românești de peste hotare. Aș dori ca mulțumirea mea să o exprim și altfel. Dar nu pot. Dacă puterile ar fi la înălțimea aprecierii, ar trebui să pun în plic cel puțin câțiva dolari pentru fiecare revistă primită.."

G.C.- Franța: "Astăzi, când pentru prima dată am putut după doi ani tre-
cuți să citesc câteva rânduri românești, sufletul meu s'a retrezit din a-
amorțeală. Am găsit o redeșteptare'n ziarul Dvs., o chemare, un strigăt
nou din partea țării și fraților noștri lăsați în suferințe. Exemplu viu
pentru comitete, pentru toți ce caută să-și urmeze interesele sale per-
sonale fără scrupul. ..Am auzit c'avem comitete, cine știe? Există ele
într'adevăr? Ce fac? Cu ce se ocupă? ..un biet muncitor agricol ce sunt
n'are dreptul să ridice vocea.. n'aș vrea să ne facem de râs în străinăta-
te cel puțin noi mai mici, dacă cei mai mari nu pot să se abțină.. abona-
ți-mă prin rândurile atâtor ce doresc să rămână români. Nu sunt bogat,
dar dau cu cea mai mare plăcere puținul ce-l am. Și fiți sigur, atunci
când veți avea nevoie d'un suflet românesc, fără ezitare chemați-mă și
voi ști să servesc țara până la sacrificiu, până la moarte, însă cinstit,
fără pată, cu onoare și dreptate.."

Triest, din lagăr primim niște versuri, intitulate: <u>De ce's de vină?</u>

Că's pribegit în porți străine?
Că gem sub valuri de nevoi?
Că's zdrențe hainele pe mine,
De mi se văd genunchii goi?

Că îmi sunt palmele bătute?
Că spun răstit al firii grai?
Că vreau dreptate dela oameni
Și nu aștept s'o am în rai?

De ce's de vină dacă mama
Nu m'a'nvățat să spui minciuni
Să fur, să'nșel, să-mi vând moșia
Ce mi-au lăsat-o-ai mei străbuni?

Să vând pământul țării mele?
Să vând morminte de eroi?
Să vând sudoarea care curge
Pe fruntea fraților, șiroi?

P.S.-Argentina: "Vatra" e foarte bună și apreciată. Sub raport tehnic
ar putea fi poate mai bună. Articolele sunt bine scrise, variate și cu
mult spirit. E interesul nostru al tuturor să trăiască o asemenea revistă"

C.C.-Chili: "..în ceiace privește ținuta, numărul respectiv - căci am
ținut să fie citit de cât mai mulți români posibil - a fost găsit bun.
nu stau pe loc, umblu în lungul și [illegible]tul țării ca să-mi scot pita, e ta-
re greu al naibii începutul, dar m[illegible] slavă Domnului!"

* *
*

Z E L, N U G L U M Ă! Evlavia lui Alexandru cel Bun era îndeobște
cunoscută, - dar că lipsa de unitate bisericească nu-i da pace nici în mor-
mânt o aflăm abia astăzi dela părintele Cosma care, în "Suflet Românesc"
(ultimul număr, p.78), ne spune că la 7 ani după ce murise - pe semne cu
ocazia desgropării! - marele voevod a mai făcut o ultimă încercare, tri-
mițând "la conciliul dela Florența o delegeție ecleziastică și alta civi-
lă" care "au iscălit bula unirii". Mândria noastră este mare. Cași neca-
zul proaspetelor energii, care nu văd cum ar mai putea depăși zelul cato-
lic al voevodului ortodox!

C I M I L I T U R I. Tot părintele Cosma, după ce la p.79 veștejește
cu energie "uciderea etnică-națională" a românilor de către calvini, scrie
la pag.83: "Poporul român prin vlădica Inochentie revendică drepturi secu-
lare, care vorbește și luptă în numele națiunii române pe care o vrea în
rândul celorlalte națiuni din Transilvania și în toate drepturile ce i se
cuvin după vechime și numărul ei." Ghici ghicitoarea mea.. ce-a vrut să
zică?

C A L A C I N C I Z E C I M E. În acelaș "Suflet Românesc", părin-
tele Tăutu ne spune (p.146) că Visarion Sarai, "călugăr sârb care nu știa
o boabă românește, ..a știut să fanatizeze pe bieții români ortodocși
din jurul Sibiului în așa măsură, că s'a ajuns printre ei la scene de o
nemaiauzită înjosire". "Se vede - comentează un cititor al nostru - că
acel drac de călugăr avea pe duhul sfânt în el când vorbea pe sârbește
și-l înțelegeau Sibienii pe românește!"

Ș T I I N Ț A Î N E X I L. D-l prof.univ. Emil Panaitescu, invitat
de Universitățile din Berna, Lausanne, Zürich și Geneva și de Institutul
Dante Alighieri din Lausanne, a ținut acolo în cursul lunilor Ianuarie și
Februarie mai multe conferințe tratând despre noi probleme în legătură cu
arta și istoria columnei lui Traian.- Pentru cei ce vor să aibă o idee
despre condițiile în care se face astăzi cunoscută știința românească de
către ambasadorii ei calificați, e suficient să spunem că bătrânul dascăl
a trebuit să suporte lunga călătorie, dus și'ntors, în vagon de clasa III..

Radu Cornățeanu

S E M N A L Ă R I

DIN ITALIA:

Petre Ciureanu, Gli scritti francesi di Niccolò Tommaseo, Genova, SCIA, 1950.

- Tenorul Petre Munteanu a interpretat la posturile de radio italiene, în ziua de 18 aprilie, şase cânturi beethoveniene ("Către iubita de departe", op.98).

- Roman Vlad a compus muzica pentru tripticul cinematografic "Il demoniaco nell'arte", "Passione" şi "Le maschere e la vita".

DIN ŢARĂ:

C.Negruzzi, Scrieri alese, Biblioteca pentru toţi,Bucureşti,1951 (antologie a prozei "progresiste" a scriitorului moldovean, care, în "Alexandru Lăpuşneanu" de pildă, ar fi avut "o poziţie justă,combătând marea boerime,ce storcea ţărănimea şi se opunea progresului". În studiul introductiv, Negruzzi e lăudat pentru realismul şi spiritu-i critic faţă de societatea vremii, caşi pentru receptarea de influenţe din literatura rusă).

- Mihail Sadoveanu, Lupta pentru pace,Colecţia Societăţii pentru răspândirea ştiinţei şi culturii,Bucureşti,1951 (o broşură de propagandă, în care fostul scriitor român vorbeşte de al doilea Congres Mondial al Partizanilor Păcii,la Varşovia,şi de felul în care Republica Populară Română contribuie la întărirea frontului păcii).

AM PRIMIT:

Nicolae Novac, Magul care-şi caută steaua, Colecţia Chemarea Literară, 1951 (delicatele versuri ale unui refugiat, care-şi cântă neliniştea, durerile, ruga şi speranţa).

- Cuget Românesc (Pensamiento rumano),Anul I,n.2,Buenos Aires, 1951.

- Preot Ştefan Palaghiţă,Tragedia Gărzii de Fier,Buenos Aires,1951. (Autorul răspunde unei circulări a d-lui Gr.Manoilescu relativă la precedenta publicaţie a părintelui Palaghiţă "Garda de Fier,spre reînvierea României".Ceeace ne miră,e că cei acuzaţi de schingiuiri şi asasinate - la Rostock şi Viena - în loc să dovedească singuri netemeinicia învinuirilor,obligă numele d-lui Manoilescu să contraatace (şi acesta se pretează),- când problema adevărată nu e dacă părintele Palaghiţă a făcut sau nu bine publicând cartea, ci dacă s'au întâmplat într'adevăr mârşăviile denunţate în carte şi,în caz afirmativ,dacă există făpturi cu chip de om care să le poată aproba.Un răspuns curajos la aceste întrebări, întocmit cu grija de a nu-şi scobori propria demnitate pentru castanele altora, ar fi mai bine apreciat de către cei ce, interesându-se de aceste lucruri, n'au la îndemână alt izvor de informaţie decât cartea părintelui Palaghiţă).

- Em.Vasiliu-Cluj, Scrisoare deschisă Majestăţii Sale Regelui Mihai, Colecţia Ideia Naţională. (O frumoasă manifestare de curaj, care nouă - vezi numărul pe februarie al "Vetrei", sub titlul "Alarma!" - nu poate să nu ne placă; broşura denunţă pe bună dreptate "manipularea ocultă a fondurilor publice, monopolizate fără nicio calitate", "refuzul deţinătorilor de fonduri publice de a le supune unei legiuite gestiuni bugetare" şi, în genere, "conducerea factice" a Comitetului Naţional Român, care ar fi exprimat opinia că "refugiaţii nu au fost chemaţi de nimeni şi, venind pe cont propriu, urmează să se descurce tot pe cont propriu!"; tot din această broşură aflăm şi de o circulară oficială, care-i invită pe refugiaţi să dea fără discuţie ascultare Comitetului Naţional, fără să se întrebe dacă această fantasmă a Comitetului Naţional le-a dat până acum refugiaţilor vreun semn că există şi că face ceva, în afară de rodomontade patriotice tip clasa IV primară; în ceea ce priveşte acel categoric "trebuie să i se dea ascultare!", noi dela "Vatra" am propune Comitetului Naţional să creieze câteva lagăre de concentrare, în care să-i vâre pe toţi Românii refugiaţi, şi, într'o noapte, sub pretext că vor să evadeze, să-i sugrume, după un sistem brevetat, pe care ne închipuim că politicienii care compun Comitetul îl cunosc prea bine. În felul acesta problema emigranţei româneşti ar fi rezolvată dintr'odată şi definitiv..)

Adrian Popa